

(وَمِنْ خُطْبَةٍ لَهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:) الْحَمْدُ لِلَّهِ الْمَعْرُوفِ مِنْ غَيْرِ رُؤْيَةٍ، الْخَالِقِ مِنْ غَيْرِ رُؤْيَةٍ، الَّذِي لَمْ يَزَلْ قَائِمًا دَائِمًا، إِذْ لَا سَمَاءَ ذَاتُ أَبْرَاجٍ، وَلَا حُجُبَ ذَاتُ أَرْتَاجٍ، وَلَا لَيْلٌ دَاجٍ، وَلَا بَحْرٌ سَاجٍ، وَلَا جَبَلٌ ذُو فِجَاجٍ، وَلَا فَجٌّ ذُو اعْوِجَاجٍ، وَلَا أَرْضٌ ذَاتُ مِهَادٍ، وَلَا خَلْقٌ ذُو اعْتِمَادٍ: ذَلِكَ مُبْتَدِعُ الْخَلْقِ وَوَارِثُهُ، وَإِلَهُ الْخَلْقِ وَرَازِقُهُ، وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ دَائِبَانِ فِي مَرْضَاتِهِ، يُبْلِيَانِ كُلَّ جَدِيدٍ، وَيُقَرِّبَانِ كُلَّ بَعِيدٍ. قَسَمَ أَرْزَاقَهُمْ، وَأَحْصَى آثَارَهُمْ وَ أَعْمَالَهُمْ، وَعَدَدَ أَنْفُسِهِمْ، وَخَائِنَةَ أَعْيُنِهِمْ، وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ مِنَ الضَّمِيرِ، وَمُسْتَقَرَّهُمْ وَمُسْتَوْدَعَهُمْ مِنَ الْأَرْحَامِ وَالظُّهُورِ إِلَى أَنْ تَتَنَاهَى بِهِمُ الْغَايَاتُ. هُوَ الَّذِي اشْتَدَّتْ نِقْمَتُهُ عَلَى أَعْدَائِهِ فِي سَعَةِ رَحْمَتِهِ، وَاتَّسَعَتْ رَحْمَتُهُ لِأَوْلِيَائِهِ فِي شِدَّةِ نِقْمَتِهِ، قَاهِرٌ مَنْ عَازَاهُ، وَمُدْمِرٌ مَنْ شَاقَّه، وَمُدْلٍ مَنْ نَاوَاهُ، وَغَالِبٌ مَنْ عَادَاهُ، مَنْ تَوَكَّلَ عَلَيْهِ كَفَاهُ، وَمَنْ سَأَلَهُ أَعْطَاهُ، وَمَنْ أَقْرَضَهُ قَضَاهُ، وَمَنْ شَكَرَهُ جَزَاهُ.

عِبَادَ اللَّهِ، زِنُوا أَنْفُسَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُوزَنُوا، وَحَاسِبُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تُحَاسَبُوا، وَتَنْفَسُوا قَبْلَ ضَيْقِ الْخِنَاقِ، وَانْقَادُوا قَبْلَ عُنْفِ السِّيَاقِ، وَاعْلَمُوا أَنَّهُ مَنْ لَمْ يُعْنِ عَلَى نَفْسِهِ حَتَّى يَكُونَ لَهُ مِنْهَا وَعِظٌ وَزَجِرٌ لَمْ يَكُنْ لَهُ مِنْ غَيْرِهَا زَجِرٌ وَلَا وَعِظٌ.

در بیان صفات خداوندی

خداشناسی

سپاس خداوندی را، بی آنکه دیده شود شناخته شده، و بی آنکه اندیشه‌ای به کار گیرد آفریننده است، خدایی که همیشه بوده و تا ابد خواهد بود، آنجا که نه از آسمان دارای برجهای زیبا خبری بود، و نه از پرده‌های فرو افتاده اثری به چشم می‌خورد، نه شبی تاریک و نه دریایی آرام، نه کوهی با راههای گشوده، نه دره‌ای پر پیچ و خم، نه زمین گسترده، و نه آفریده‌های پراکنده وجود داشت. خدا پدیدآورنده پدیده‌ها و وارث همگان است، خدای آنان و روزی‌دهنده ایشان است، آفتاب و ماه به رضایت او می‌گردند که هر تازه‌ای را کهنه، و هر دوری را نزدیک می‌گردانند. خدا، روزی مخلوقات را تقسیم کرد، و کردار و رفتارشان را برشمرد، از نفسها که می‌زنند، و نگاههای دزدیده که دارند، و رازهایی که در سینه‌ها پنهان کردند. و جایگاه پدیده‌ها را در شکم مادران پشت پدران تا روز تولد و سرآمد زندگی و مرگ، همه را می‌داند. اوست خدایی که با همه وسعتی که رحمتش دارد بر دشمنان سخت است و با سختگیری که دارد رحمتش همه دوستان را فرا گرفته است، هر کس که با او به مبارزه برخیزد بر او غلبه می‌کند، و هر کس دشمنی ورزد هلاکش می‌سازد، هر کس با او کینه و دشمنی ورزد تیره‌روزش کند، و بر دشمنانش پیروز است، هر کس به او توکل نماید او را کفایت کند، و هر کس از او بخواهد، می‌پردازد، و هر کس برای خدا

به محتاجان قرض دهد و امش را پردازد، و هر که او را سپاس گوید، پاداش
نیکو دهد.

اندرزهای حکیمانه

بندگان خدا، خود را بسنجید قبل از آنکه مورد سنجش قرار گیرید، پیش از آنکه
حسابتان را برسند حساب خود را برسید، و پیش از آنکه راه گلو گرفته شود
نفس راحت بکشید، و پیش از آنکه با زور شما را به اطاعت وادارند، فرمانبردار
باشید، بدانید همانا آن کس که خود را یاری نکند و پنددهنده و هشداردهنده
خویش نباشد، دیگری هشداردهنده و پنددهنده او نخواهد بود.